

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců JUDr. Davida Krysky a Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., ve věci

žalobce: **J. N.**
t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody
Věznice X

proti
žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Vinařice**
sídlem Vinařice 245, 273 07 Vinařice

o **žalobách proti rozhodnutím** vrchního komisaře žalované ze dne 10. 2. 2023, č. j. VS-228113-9/ČJ-2022-800532, a ze dne 1. 3. 2023, č. j. VS-26045-4/ČJ-2023-800532,

takto:

I. Žaloby se odmítají.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se dvěma žalobami podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), předanými společně k poštovní přepravě dne 2. 5. 2023, domáhá zrušení dvou rozhodnutí žalované (dále společně jen „napadená rozhodnutí“), a to konkrétně rozhodnutí vrchního komisaře žalované mjr. Bc. J. B. vydaných z pověření vedoucího oddělení výkonu trestu. Prvním rozhodnutím ze dne 10. 2. 2023, č. j. VS-228113-9/ČJ-2022-800532, žalovaná rozhodla, že žalobce porušil § 28 odst. 3 písm. b) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu“) tím, že ve výkonu trestu odnětí svobody v přesně nezjištěném čase v době od cca 11. 8. 2022 do 11. 11. 2022 8:55 hodin nedovoleně zkonsumoval návykovou látku obsahující THC – kanabinoidy, zjištěné toxikologickým vyšetřením ve vzorku moči žalobce odebraném v posledně zmíněném čase, za což žalobci podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu uložila kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 15 dnů. Druhým rozhodnutím ze dne 1. 3. 2023, č. j. VS-26045-4/ČJ-2023-800532, žalovaná rozhodla, že žalobce (opět) porušil § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu tím, že ve výkonu trestu odnětí svobody v přesně nezjištěném čase dne 3. 1. 2023 před 21:53 hodin nedovoleně požil alkohol, za což žalobci podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu uložila kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 15 dnů.
2. Žalobce v žalobách, jež soud projednal společně, uvedl, že výši uložených trestů vnímá jako osobní pomstu vedení věznice za to, že si dovolil poukázat na chyby v postupu při odběru moči, přičemž v jedné z nich přímo sdělil, že z tohoto důvodu proti napadenému rozhodnutí nepodal stížnost (v druhém případě pak netvrdil, že by stížnost podal).
3. Soud si vyžádal od žalované napadená rozhodnutí, z jejichž kopie zjistil, že obě obsahují poučení o možnosti podání stížnosti do 3 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, o níž by

Shodu s prvopisem potvrzuje: V. N.

rozhodoval ředitel věznice, že napadená rozhodnutí byla oznámena žalobci proti jeho podpisu v den jejich vydání a že dle připojených záznamů ze dne 16. 2. 2023 a 7. 3. 2023 žalobce skutečně proti napadeným rozhodnutím nepodal stížnost.

4. Soud se v dané situaci musel zabývat tím, zda jsou splněny zákonem stanovené předpoklady pro to, aby žaloby mohl věcně projednat, přičemž zjistil, že žaloby nejsou přípustné.
5. Podle § 5 s. ř. s., „[n]estanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon.“ Ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s. stanoví, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu je nepřípustná, „nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.“
6. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. soud návrh usnesením odmítne, jestliže je podle tohoto zákona nepřípustný. Podle § 46 odst. 5 s. ř. s., podal-li navrhovatel návrh proto, že se řídil nesprávným poučením správního orgánu o tom, že proti jeho rozhodnutí není přípustný opravný prostředek, soud z tohoto důvodu tento návrh odmítne a věc postoupí k vyřízení opravného prostředku správnímu orgánu k tomu příslušnému. Byl-li návrh podán včas u soudu, platí, že opravný prostředek byl podán včas.
7. Podle § 52 odst. 1 věty první zákona o výkonu trestu „[o]dsouzený má právo do 3 dnů ode dne oznámení rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podat proti němu stížnost.“
8. Proti napadeným rozhodnutím (kázeňským trestům) mohl žalobce podat ve stanovené třídenní lhůtě stížnosti, které jsou řádným opravným prostředkem, o čemž byl žalobce v obou napadených rozhodnutích poučen. Žalobce sám přiznává, že stížnosti nepodal, což na výzvu soudu potvrdila také žalovaná. Za této situace ovšem soudu nezbylo nic jiného, než žaloby I. výrokem tohoto usnesení odmítnout pro nepřípustnost podle § 68 písm. a) ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. z důvodu, že žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky ve správním (kázeňském) řízení.
9. K důvodům postupu žalobce lze jen konstatovat, že zákon z požadavku na předchozí vyčerpání opravných prostředků, jehož smyslem je, aby správní orgány měly prostor pokud možno napravit svá případná pochybení samy, a časově náročnější, nákladnější a z hlediska procesních požadavků složitější soudní řízení bylo aktivováno teprve tam, kde veřejná správa nebyla schopna či ochotna případná pochybení napravit, nestanoví žádnou výjimku. Ani pocit, že je snad stížnostní orgán podjatý a má osobní zájem na co nejpřísnějším potrestání žalobce, není důvodem, který by žalobce zbavoval povinnosti stížnost uplatnit, přičemž mu nic nebrání v takové stížnosti na případnou podjatost a okolnosti a důkazní prostředky, které by ji mohly prokázat, upozornit.
10. Jakkoliv se podle § 56 odst. 1 zákona o výkonu trestu na řízení podle tohoto zákona nevztahuje správní řád [tj. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)], nic to nemění na tom, že i v takové situaci se prosadí § 177 odst. 1 správního řádu, který stanoví, že se základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 až 8 použijí při výkonu veřejné správy i v případech, kdy zvláštní zákon stanoví, že se správní řád nepoužije, ale sám úpravu odpovídající těmto zásadám neobsahuje. I v kázeňském řízení podle zákona o výkonu trestu, který žádné řešení pro případ namítané podjatosti neobsahuje, se proto prosadí požadavky § 7 odst. 1 věty druhé a § 7 odst. 2

správního řádu, aby správní orgán v řízení postupoval nestranně a v případě ohrožení tohoto požadavku učinil opatření potřebná k zajištění jeho dodržování.

11. Navíc podle § 180 odst. 1 správního řádu platí, že tam, kde se podle dosavadních právních předpisů postupuje ve správním řízení tak, že správní orgány vydávají rozhodnutí, aniž tyto předpisy řízení v celém rozsahu upravují, postupují v otázkách, jejichž řešení je nezbytné, podle tohoto zákona včetně části druhé. Zákon o výkonu trestu je jako celek (srov. body 32-34 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2014, č. j. 6 As 68/2012-47, č. 3104/2014 Sb. NSS) právním předpisem předcházejícím datu nabytí účinnosti správního řádu, a tedy předpisem „dosavadním“. Ustanovení § 180 odst. 1 správního řádu tak umožňuje subsidiárně aplikovat přímo § 14 (obsažený v části druhé) správního řádu, regulující důvody a podmínky vyloučení z projednávání a rozhodování věci, i na kázeňská řízení podle zákona o výkonu trestu.
12. Proto i v případě obav z podjatosti byl žalobce povinen nejprve uplatnit proti napadeným rozhodnutím stížnost, v níž případně mohl poukázat na konkrétní skutečnosti, z nichž podle něj plyne podjatost ředitele věznice či osoby jím pověřené k rozhodování o stížnostech ve věcech kázeňských řízení. Žalovaná by pak byla povinna v případě včasné námítky podjatosti postupovat podle § 14 správního řádu, popř. v případě jejího uplatnění s prodlením alespoň v rozhodnutí o stížnosti buď přezkoumatelně vysvětlit, proč námitka podjatosti proti rozhodující osobě je nedůvodná, nebo zajistit, aby o stížnosti rozhodla osoba, o jejíž podjatosti nepanují důvodné pochyby. Obavy z podjatosti žalobce nijak neopravňovaly k „vynechání“ řádného opravného prostředku v podobě stížnosti před podáním žaloby.
13. V daném případě nepřicházelo ani v úvahu podané žaloby postoupit žalované ve smyslu § 46 odst. 5 s. ř. s., jelikož obě napadená rozhodnutí obsahují řádné poučení o možnosti uplatnění opravného prostředku v podobě stížnosti. Nadto zásilka se žalobami byla podána k poštovní přepravě až v době, kdy již dávno uplynuly lhůty pro podání stížnosti, tj. i v případě jejich postoupení řediteli věznice by musely posouzeny jako opožděné. Soud proto žaloby jen odmítl, aniž by je postupoval k vyřízení žalované.
14. O nákladech řízení soud rozhodl II. výrokem v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. května 2023

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v.r.
předseda senátu